

Su Guna nek Sulat ni San Pablo ri ni Timoteo

Pesi'una

Si Timoteo, begu neng mektetu'u riin ni Christ nek taga Asia Minor. Su gama'en gena' Judeo bu' su gina'en Judeo. Mibaal giin nek sementaun bu' sumusunud ni Pablo riin seng misyunen. *Su Guna nek Sulat ni Pablo ri ni Timoteo* migasuy metendeng sek telu ne gembagel ne ngag betang.

Guna se dlaunan, surat keni sala nek penegul kuntra se ngak sayep ne ngak penendu'an riin sek simbaan. Duma ini sek pengena'ena' se ngag Judeo bu' se nga gena' Judeo, nek pisingkal ri sek pektu'u ne sug benwa nek pikengelan ta melaat bu' su getaw meluwas ma'ad bu' me'angkenen su dlinain nek tinawan bu' pebiyan sek pedleketubu', maa' sek pedliyaw sek santa' nek pekaan bu' su gendi' peksuway. Su keruwa', giin suk pektendu' metendeng sek pedlegeseg sek simbaan bu' sek peksimba duma rema su kina'iya bu' pegunta'en run sek pedleketubu' ne gembaya' baalen sek sala ne nga gubispu bu' ne ngang menggegabang ri sek simbaan. Bu' se ketelu, pimendu'an si Timoteo se gembaya'en baalen arun mbaal giin neng melengas nek sesugu'en neng menibeli riin ni Jesus Christ bu' metendeng se ngag baalenen tu sed duma ne nga dlumpuk ne ngang mektetu'u.

Ngang Misulat ri sek Surat keni

I. Pesi'una 1.1-2

II. Penegul Kuntra sek Sayep ne ngak Penendu'an 1.3—3.16

III. Ngak Pemandu' metendeng sek Terbahu ni Timoteo 4.1—6.21

¹ Seni'a Timoteo,

Sulat keni buwat ri ni Pablo, ne gapustulis ni Christ Jesus pebiyan seng mandu' ned Diwata, neng Menleluwas ta bu' ni Christ Jesus nek pedderama ta.

² ✧ Miksulatu ri seni'a Timoteo, sung metuud neg bata'u riin sek pektu'u.

Megbegay siya ri seni'a sud Diwata ne Gama' bu' si Christ Jesus ne Ginu'u ta ne kepiya, dlelaat, bu' kelinaw.

Ngak Penegul kuntra sek Sayep ne ngak Penendu'an

³ Liyagan'u neng mekpebiline a seg Efeso, maa' se ginandyu'u ri seni'a seng mikpagawu seng Macedonia. Ay duunik santa' tawan neng minendu' nek sayep ne ngak penendu'an, bu' kina'enlan mendu'an mu ilan neng melali.

⁴ Telu'ay mu ilan nek peleliyan nilan run suk pektu'u se nga gesuyen neg binaal ma'aray ne getaw bu' metaas ne nga dlistaan se nga ngalan ne nga gepu'an nilan, neng mekepegad-dat ma'aray ri sek salasala senilan. Bu' ndi' ini mekegabang se ketuyu'an ned Diwata, neng misuunan pebiyan sek pektu'u.

⁵ Su ketuyu'an sek pemandu' keni giin suk pegangken sek petail neg buwat se dlimpiyu nek

---

✧ 1:2 1.2: Su Ngak Pimbaal 16.1.

pengena'ena', seng melengas ne kunsinsiya, bu' metuud nek pektu'u.

⁶ Duunik santa' tawan neng mineleng na run nini bu' mibalag tendeng se genda'ik paluun ne ngak pekpengaddat keni.

⁷ Liyagan nilan ne mbaal ne ngang mente-tendu' ri se Kesugu'an ned Diwata, ma'ad nda' nilan mesabut su ngak pintalu' nilan awas su ngag betang nek pimeges nilan nek tu'uwan.

⁸ Na, misuunan ta ne su Kesugu'an melengas bu' gemiten ini se ginsaktu nek pebiyan.

⁹ Bu' kina'enlan peddelendemen ne su kesugu'an nda' baalay para se ngang metareng ne getaw bu' ndi' para se ngang melinepasen bu' ngang melisupaken, para se nga gendi' mendek ri sed Diwata bu' ngang mekesesala', para se nga gena' diyusunun awas se nga gena' bala'an, para se nga getaw neng mekpatay se nga gama' awas gina' nilan, para se ngang mememunu',

¹⁰ para seg imural neng mikighilawas, para se ngang muubay sek sama ne nga dlai awas sama ne nga dlibun, para se ngang mengidnap, para se ngag belusen bu' ngang minintigus neg balus awas se ngang megbaal nek supak seng metuud nek penendu'an.

¹¹ Penendu'an ketu mi'ita' ri seng Melengas ne Gesuyen nek piniyal ri senaan nek pesuun, sung Melengas ne Gesuyen neg buwat seng mekegega'em bu' mbaya' siya'en ned Diwata.

Pekpesalamat tendeng se Dlelaat ned Diwata

¹² Mikpesalamatu riin ni Christ Jesus ne Ginu'u ta, neng migbegay ri senaan nek sekeg para seg

baalen'u. Pisalamatan'u giin ay inilala naun ne keseligan bu' tinendu' naun arun menibeli ri seniin,

¹³ ✧ isan nud diin mimentalu'u neng melaat ri seniin, linutus, bu' tinampela'u giin. Ma'ad linelaatanu ned Diwata tendeng ay gena'u pa neng mektetu'u bu' nda'u mekesuun seg binaal'u.

¹⁴ Bu' binegay ne Ginu'u ta sung midlekapin ne kepiyaan rini senaan bu' binegayan naun nek pektu'u bu' petail ned diin senita ne ngang misalabuuk ri ni Christ Jesus.

¹⁵ Metuud ini nek telu'en, mbaya' duwaten bu' tu'uwan: mirini si Christ Jesus seg benwa arun sek pedluwas se ngang mekesesala'. Labawu neng mekesesala' ri senilan,

¹⁶ ma'ad melilelaaten sud Diwata ri senaan arun mpe'ita' ni Christ Jesus suk tileng nek pekpelugbaken sek peguwiten ri senaan, ne dlabaw se ngang mekesesala', gisip dlendasan para se dlaun nek tambinai' neng mektu'u ri seniin bu' mekerawat se ketubu' ne genda'i gekteben.

¹⁷ Para se Gari' ne genda'i gekteben, genda'i kemetainen bu' ndi' me'ita', sug buntung ned Diwata. Siya'en'a siya ne nga getaw bu' mektalu' ne ge'eman'a se genda'i gekteben! Metuman siya.

¹⁸ Dya'a Timoteo, gisip bata'u, piyal'u ri seni'a sugu' keni, pi'unut ini ri se ngak talu' ne ginasuy metendeng ri seni'a nud diin. Gamit mu su ngak talu' ketu gisip ngag besi arun mekesukul gupiya,

¹⁹ bu' ingatay mu suk pektu'u mu bu' dlimpiyu

✧ **1:13 1.13:** Su Ngak Pimbaal 8.3; 9.4-5.

ne kunsinsiya. Duma ne nga getaw nda' pengi-nengeg ri se nga kunsinsiya nilan bu' tendeng run nini pidlaatan nilan suk pektu'u nilan.

²⁰ Sud duma ri senilan gilana si Himeneo bu' si Alejandro, nek sinilutan'u pebiyan sek pekpiyal ri senilan tu se ga'em ni Satanas; mektendu' ini ri senilan neng melali sek pekpesipala tu sed Diwata.

2

Ngak Pemandu' ri sek Peksimba

¹ Guna se dlaunan, endyu'en'u amu sek pegandyu', sek pegampu', sek pekpenengi, bu' pekpesalamat tu sed Diwata para se dlaun ne nga getaw;

² para se nga gari' bu' se dlaun ned diin sek pengetendanan, arun medleketubu' ita siya neng melinaw bu' genda'i kesamuk duma se dlaun nek pektamed ri sed Diwata bu' duuni ginsaktu nek pemetasan.

³ Melengas ini bu' mekepedleliyag ri sed Diwata neng Menleluwas ta,

⁴ ne dliyagaan meluwas su dlaun ne nga getaw bu' mekesuun se kemetuuran.

⁵ Ay duunik sala ned Diwata, bu' duunik sala neng miksalabuuk ri sed Diwata bu' se nga getaw, su getaw ne si Christ Jesus,

⁶ neg binegain su gegulingenen arun sek pedlekat se dlaun ne nga getaw. Giin itu suk pemetuud ne se ginsaktu nek panahun ne sud Diwata liyagaan meluwas su dlaun ne nga getaw.

7 ✧ Bu' giin nini su keterengan laa sugu'enu run gisip ne gapustulis bu' mentetendu' se nga gena' Judeo, arun sek pegasuy seng minsahi sek pektu'u bu' se kemetuuran. Nda'u pegbalus; migasuyu seng metuud!

8 Se kada nek peksimba, liyagan'u ne su nga dlai megampu', nga dlai neng mintudyan tu sed Diwata bu' mekepetaas se nga gemeg nilan ri sek pegampu' ne genda'i dlanget bu' pedlalis.

9 ✧ Liyagan'u rema su nga dlibun neng mekseluk ne ginsaktu nek suub bu' gena' mekepepiid enlengan. Bu' pe'anegen nilan su gegulingen nilan, kina'enlan ndi' melebiyan sek pegbetang ned dayandayan ri se ngag buuk, awas sek pedlegamit ne ngag bulawan awas perlas, awas mekseluk seng melaga' gupiya ne ngak suub,

10 ma'ad pebiyan sek pegbaal ne ngang melen-gas, ne giin su gembaya' para se nga dlibun neng miktalu' ne gilun diyusnun.

11 Kina'enlan su nga dlibun meketu'un pebiyan se gendi' peksasak bu' se dlaun nek pekpebaba'.

12 Ndi'u ilan tugutan neng mektendu' awas medlegeseg ri se nga dlai. Kina'enlan ndi' ilan meksasak.

13 ✧ Ay si Adan giin su guna neg binaal ned Diwata bu' rayun si Eva.

14 ✧ Bu' gena' si Adan sung milimbungan; su dlibun giin sung milimbungan bu' mikelapas ri sek sugu' ned Diwata.

✧ **2:7 2.7:** 2 Timoteo 1.11. ✧ **2:9 2.9:** 1 San Pedro 3.3. ✧ **2:13 2.13:** **a** Su Getaran se Dlaunan 2.7. **b** Su Getaran se Dlaunan 2.21-22. ✧ **2:14 2.14:** Su Getaran se Dlaunan 3.1-6.

¹⁵ Ma'ad su dlibun meluwas pebiyan sek pekpengembata', bu' me'inentusen giin sek pektu'u, sek petail, sek pekebala'an duma se dlimpiyu ne ketubu'.

3

Su nga Gubispu ri sek Simbaan

¹ Metuuri gesuyen keni: bu' sung menugaling ne mbaal ne gubispu ri sek simbaan, minugaling giin seng melengas nek terbahu.

² ☆ Su gubispu ri sek simbaan kina'enlan ndi' mpemura, sala raik sawaan, metau mekpengeng ri se gegulingenen, menabut, tinamed, kina'enlan meli'alimba'en ri se ngak tuwa', bu' metau mektendu',

³ ndi' megbinabeleng awas ndi' mensait, ma'ad mekemaya' bu' melipetailen ri se kelinaw; kina'enlan ndi' melipetailen ri sek selapi',

⁴ kina'enlan melengasik pedlegesegen ri se gegulingenen nek penimalay bu' mekepemaag se nga gembata'en arun meksunud bu' mektamed ri seniin.

⁵ Ay bu' su getaw ndi' metau medlegeseg ri se gegulingenen nek penimalay, pekendun ma niin pedlegeseg sek simbaan ned Diwata?

⁶ Kina'enlan metandeng na riin sek pektu'u arun ndi' mekpesigarbu bu' mesilutan, maa' seng mihitabu' riin ni Satanas.

⁷ Kina'enlan tinamed rema ne nga getaw ne genda' mesakup sek simbaan arun ndi' mpiiran bu' ndi' metaban ri se kilet neng Menulay.

☆ **3:2 3.2-7:** Tito 1.6-9.

Ngang Minibeli ri sek Simbaan

⁸ Maa' run rema su ngang minibeli ri sek simbaan, kina'enlan melengas su ngak pemetasan nilan bu' metinuuren; kina'enlan ndi' ilan mekpelebiyan minum neg binu bu' ndi' merelaw sek selapi'.

⁹ Kina'enlan mekpeddayun ilan sek pekpebilin sek pirayag ne kemetuuran sek pektu'u duma seng melengas ne kunsinsiya.

¹⁰ Bu' kina'enlan indanan ilan reli'; rayun bu' me'ita' ne mbaya' ilan, mekepenibeli ilan na.

¹¹ Giin ra rema su ngak sawa nilan kina'enlan melengas rema suk pemetasan nilan, ndi' menlibak, metau mekpegeng ri se gegulingen nilan, bu' gena' dlimbungan ri se dlaun ne ngag betang.

¹² Sung minibeli ri sek simbaan kina'enlan sala raik sawaan bu' metau medlekata ri se nga gembata'en bu' sek pamilyaan rema.

¹³ Su ngang minibeli neng melengas suk pekpenibeli nilan mekerawat nek pesiddengeg bu' mekegbaal sek pegasuy se genda'i gendek metendeng sek pektu'u nilan riin ni Christ Jesus.

Su Gembagel neng Mi'edlud

¹⁴ Saanay miksulatu runik sulat keni riin seniyu, midderamau neng mekeriinu seniyu se gendi' santa'.

¹⁵ Ma'ad bu' melanganu, sulat keni giining mektendu' ri seniyu bu' pegendun ta pedleketubu' gisip ngang mektetu'u ri seg balay ned Diwata. Balay kiin, giin suk simbaan neng miktetubu' ned Diwata, suk pasek bu' penligen se kemetuuran.

16 Nda'iruning mekelimed se gembagel neng
 mi'edlud ri sek tinu'uan ta:
 Mikpe'ita' giin maa' ne getaw,
     pimetuuran neng metareng giin pebiyan se
     Gispiritu,
     bu' mi'ita' giin ne ngang anghel.
 Winali giin tu se ngang nasud,
     bu' tinu'uan rini sek tibuuk neg benwa,
     bu' piritaas tu se dlangit.

4

Gena' Metuud ne ngang Mentetendu'

1 Na, su Gispiritu kelaru neng miktalu' ne seng
 mateng nek panahun duuni nga getaw neng
 meleng ri sek pektu'u nilan. Giinik sunuren
 nilan su ngag belusen ne nga gispiritu bu' suk
 penendu'an ne ngang menulay.

2 Penendu'an keni pidlelaup nu nga dlim-
 bungan bu' belusen ne nga getaw, ne nda' na
 semukay se nga kunsinsiya nilan.

3 Minendu' ilan neng melaat suk peksuway bu'
 duuni gaan ne ndi' tugut nilan pe'aan. Ma'ad
 nga gaan ketu binaal ned Diwata arun aanen
 duma sek pegampu' sek pekpesalamat nu ngang
 mektetu'u bu' mikesuun se kemetuuran.

4 Ay su dlaun ne ngag betang neg binaal
 ned Diwata melengas. Aas nda'irunig betang
 ne mbaya' bibain bu' duwaten ini ned duunik
 pegampu' sek pekpesalamat,

5 tendeng ay suk talu' ned Diwata bu' suk
 pegampu' giining mikegbaal run nini ned duwa-
 ten ned Diwata.

Sung Melengas nek Sesugu'en ni Christ Jesus

⁶ Bu' tendu' mu ini tu se nga kepeteran ta, mbaal'a neng melengas nek sesugu'en ni Christ Jesus, se kinetaan mu su gegulingen mu se ngak talu' sek pektu'u bu' seng metuud nek penendu'an nek sinunud mu.

⁷ Ma'ad liyaway mu su nga gesuyan neg binaal-baal ma'aray ne ndi' mbaya' pengasuy bu' anad mu kanunay su gegulingen mu sek pedleketubu' ned diyusunun.

⁸ Suk pengimektu' para se dlawas duunik paluun. Ma'ad su gispirituhanen nek pengimektu' mekpalu kampuun para se dlaun neg betang tendeng ay miksaad ma ini ri senita ne ketubu' nemuun bu' se dlema' renlag.

⁹ Metuud ini ne gesuyan ne mbaya' duwaten bu' tu'uan.

¹⁰ Seng maa' nini ne keterangan, minantu bu' mikpetuges ita mekterbahu, tendeng ay mid-derama ita seng miktetubu' ned Diwata ne giin sung medluwas se dlaunan, labi na tu seng mikt'u.

¹¹ Pemandu' mu bu' tendu' mu ngak penendu'an keni.

¹² Ndi' mu tugut nek pemuraan'a ned duma tendeng sek pekebegumbata' mu, tumu' penentuwan mu ne mbaal ne dlendasan se ngang mektetu'u pebiyan sek pekpentalu' mu, seg betasan mu, sek petail mu, sek pektu'u mu, bu' dlimpiyu nek pedleketubu' mu.

¹³ Tampan matengu riin, gamit mu suk panahun mu sek pegbasa se Kesulatan tebenan

ne nga getaw, sek pegwali, bu' sek pektendu' se Kesulatan riin seng metungenga'an ne dlaunan.

¹⁴ Ndi' mu bibayay su gispirituhanen nek tinawan ned diin seni'a, neng mi'angken mu seng miktalu' su ngak propeta bu' seng middepen su nga geseg ri sek simbaan se nga gemeg nilan ri seni'a.

¹⁵ Baal mu ngag betang keni seng melituuren gupiya arun me'ita' ne dlaunan suk peg'uswag mu.

¹⁶ Ingatay mui gegulingen mu bu' suk pekpenendu' mu. Peddayun mu suk pegbaal run nini, tendeng ay bu' baalen mu ini, meluwas mu su gegulingen mu bu' sung menginengeg ri seni'a.

5

Su Ketendanan nu ngang Mektetu'u

¹ Ndi' mu pegbelu'ay sung melegulang ne dlai, tumu' mektuntul'a ri seniin maa' ne gama' mu. Ulikseg mu su ngag begumbata' ne nga dlai maa' ne ngak pated mu,

² su ngang mekelegulang ne nga dlibun maa' ne nga gina' mu', bu' su ngag begumbata' ne nga dlibun maa' ne ngak pated mu ne dlibun, duma se dlimpiyu nek pengena'ena'.

³ Pegbesaay mu su ngag balu ne dlibun ne nda'irun naik tetubu' nek sakup sek pamilya nilan neng megabang ri senilan.

⁴ Ma'ad bu' sug balu ne dlibun ned duuni nga gembata'en awas nga gapu'en, gilau su gembaya' medlekata ri seniin. Ay bu' diyusnun ilan, su guna ne ketendanan nilan giin suk peksuli' bu' pedlekata ri se ngang megulang bu' nga gepu'an

nilan tendeng ay giin nini sung mekepedleliyag ri sed Diwata.

⁵ Sug balu ne dlibun nek salaan ra run, ne genda' naing midlekata ri seniin, midderama ri sed Diwata bu' mikpeddayun sek pegampu' bu' minengi ri seniin ne gabang gendaw bu' gebii.

⁶ Ma'ad sug balu ne dlibun neng mikpetuyang seng mekepedleliyag inilala neng maa' neng minatay, isan tetubu' pa giin.

⁷ Pemandu' mu ini tu senilan arun nda'iruning metalu' neng melaat kuntra senilan.

⁸ Ma'ad bu' duuni gendi' medlekata ri se nga gepenan nilan, labi na se ngak sakup se gegulingen nilan nek pamilya, bineleng nilan suk pektu'u nilan bu' melaaten ilan pa kampuun se gena' mektetu'u.

⁹ Ndi' mu dugang su isan ta' neg balu ri se dlistaan ne ngag balu tampan ndi' giin melapas se genem pulu' ne giddad. Dugang pa run nini, kina'enlan minsan ra giin mesuway

¹⁰ bu' mi'ilala giin neng migbaal ne ngang melengas: dlibun neng melengas medlekata ri se nga gembata'en, dinumawat sek tuwa' ne nga getaw ri seg balain, minibeli se ngad duma ne ngang mektetu'u neng maa' giin ne,* migabang tu sed duuni keliseraan, bu' migbaal neng melengas se dlaun nek pebiyan.

¹¹ Ma'ad ndi' mu peruma ri se dlistaan su ngag balu neg begumbata' ay liyagan nilan sumuway

---

* **5:10 5.10** *migugas se nga geksud se nga getawan ned Diwata:* Ri sek panahun seg Begu ne Keligenan, su kelaunan ne nga getaw nda' peksandalyas awas miksandalyas, bu' ugasan nu nga gapu' neg balay su nga geksud ne ngak tuwa'.

puli' tendeng se gayak nilan, mekpelayu' ilan ri ni Christ.

¹² Seng maa' run, mekesala' ilan ay nda' nilan tumanay su guna nek sinaad nilan ri seniin.

¹³ Meketu'un ilan rema sek pekula'ula' sek panahun nilan sek pekpengumbalay; bu' labi pa neng melaat, meketu'un ilan sek pekpenlibak bu' sek pekpenuntul se ngag betang ne ndi' mbaya'.

¹⁴ Aas maneg pa nek sumuway na ma'aray puli' su ngag balu ne dlibun neg begumbata', mengembata', bu' medlekata sek penimalay nilan arun su nga kuntra ta nda'iruni kehigeyunan neng mekepementalu' neng melaat ri senita.

¹⁵ Ay sud duma ne ngag balu ne dlibun tinu-meliyud na sek pekpenibeli ri sed Diwata arun sek peksunud ri ni Satanas.

¹⁶ Bu' duuni dlibun neng mektetu'u riin ni Christ ned duuni gapenen ne ngag balu, kina'enlan giin sung medlekata ri senilan bu' ndi' meksalig tu sek simbaan, arun meketaan su ngag balu ne genda'i nga gapenen.

¹⁷ Su nga gubispu ri sek simbaan neng migbaal neng melengas nek terbahu gisip geseg ilelaan ne mbaya' dumawat ned duwa' pilu' nek su'ul, labi na sung mikpetuges gupiya sek pegwali bu' sek pektendu'.

¹⁸ ✧ Ay su kesulatan miktalu', "Ndi' mu egberay sug baba' neg baka saanay medlegiik." Tinalu' rema ri se Kesulatan, "Su ngang menteterbahu mbaya' gaid su'ulan."

✧ **5:18 5.18:** **a** Deuteronomio 25.4. **b** San Mateo 10.10; San Lucas 10.7.

19 ✧ Ndi' mu pengebetay su ngak sumbung kuntra se gubispu gawas bu' duunid duwa' awas telu neng mekepemetuud run nini.

20 Ma'ad pemaag mu riin seng metungenga'an ne dlaunan su dlaun ne ngang mikesala', arun mendek siya sud duma.

21 Riin seng metungenga'an ned Diwata bu' ni Christ Jesus bu' seg bala'an ne ngag anghel, tuman mu su ngak pemandu'u se genda'ik pekpelabun se isan ta' riin se dlaun neg baalen mu.

22 Ndi'a medderali' sek peddepen se nga gemeg mu tu se nga getaw para seg baalen ne Ginu'u. Pegbantay'a ne ndi'a meruma sek pekpekesala' nu ngad duma; tumu', pegbantay'a ne nda'iruni gempemura ri seni'a.

23 Tendeng ay kanunay'a medlaru, ndi'a minum nek tubig na run, bu' ndi' inum'a neng miika' neg binu arun metunawan'a.

24 Su ngak sala' ned duma ne nga getaw kelaru gupiya isan nda' ilan pa me'ukumay, ma'ad su ngak sala' nud duma sek tambinai' na mesuunay.

25 Seng maa' run nek pebiyan, sung melengas nek terbahu mekelaru gupiya, bu' isan pa gani' su gena' gupiya mekelaru, ndi' ini me'edlud.

6

1 Su nga gulipen kina'enlan ilelaan nilan ne su nga gegalen nilan mbaya' pegbesaan, arun nda'iruning mementalu' neng melaat ri se ngalan ned Diwata bu' sek penendu'an ta.

✧ 5:19 5.19: Deuteronomio 17.6; 19.15.

² Bu' su nga gulipen neng minibeli tu seng mektetu'u ne nga gegalen, kina'enlan pegbesaan nilan su nga gegalen nilan, tendeng ay mektetu'u ilan rema. Tumu' pelengasen pa nilan suk pekpenibeli nilan, tendeng ay sung megbusa' run nini ne ngang mektetu'u rema nek pinetail nilan.

Sug Balus nek Penendu'an bu' sung Metuud ne nga Keratu'

Kina'enlan tendu' mu bu' wali mu ngag betang keni.

³ Bu' isan ta' neng mektendu' se dlain nek penendu'an ne nda' me'unut seng metuud nek penendu'an ne Ginu'u ta ne si Jesus Christ bu' sek penendu'an sek tinu'uan ta,

⁴ mikpesigarbu giin gupiya bu' nda'ik sinuunaan. Mibural gupiya giin sek pekpengaddat bu' pekpenlalis metendeng se ngak talu' neng mekpagaw se kesinaku, ngak pegbunu', ngak pekpenampela', bu' seng melaaten ne ngak pedudda,

⁵ bu' nda'ik pelali ne ngak pekpengaddat buwat se nga getaw ne gendi' mekesabut bu' nda' na mekaangken se kemetuuran. Migena'ena' ilan neng meddatu' pebiyan sek pekeddiysnun nilan.

⁶ Tumu' bu' su getaw diyusun bu' kuntintu ri se kebetangen, labaw pa giin sed datu'.

⁷ Landun maing mi'uwit ta sek pegegetaw ta rini seg benwa? Nda'irun! Landun maing me'uwit ta bu' matay ita na? Nda'irun gaid!

⁸ Aas bu' duun nai gaan bu' ngang mesuub ta, gigu' na ini para senita.

⁹ Ma'ad su nga getaw ne dliyanan nilan meddatu', melemu metintal bu' metaban ri seng melaun ne ngag binural bu' seng mekedlaan ne ngak tinguha', neng mekpaleg ri senilan tu se kepiligruwan bu' kelaatan.

¹⁰ Ay su gayak ri sek selapi' giini getaran se dlaun ne nga kelasi neng melaan. Duuni nga getaw, ne tendeng sek tinguha' nilan neng meddatu', mibelag tumu' ri sek pektu'u bu' mipaleg ri seng melaun ne ngang mekegu'ul.

Su ngak Pemandu'

¹¹ Ma'ad dya'a, getaw ned Diwata, liyaway mu dlaun ne ngag betang keni. Penentuway mu suk pekemetareng, pekeddiyusun, pektu'u, pekpeta'il, pekeme'inentusen, bu' pekemaya'.

¹² Maa' se dlumba', baal mu su dlaun neng megenep mu tendeng sek pektu'u, bu' daag mu su ketubu' ne genda'iruni gekteben gisip ganti se keddaagan mu; ay riin se ketubu' keni tinawag'a ned Diwata sek pimetuuran mu gupiya suk pektu'u mu riin seng metungenga'an seng melaun ne ngak sintigus.

¹³ ✧ Ri seng metungenga'an ned Diwata, ne giin sung migbegay ne ketubu' tu se dlaun ne ngag betang, bu' ri seng metungenga'an ni Christ Jesus, neng mikpemetuud sek pektu'uun ri seng metungenga'an ni Poncio Pilato, sinugu'u dya'a

¹⁴ sek pektuman se ngak tinalu' ri seni'a bu' siguru mu ne ginsaktu gaid sung ni'a nek pektuman, ne genda'iruni gempemura ri seni'a tampan se

---

✧ **6:13 6.13:** San Juan 18.37.

Gendaw sek pekpe'ita' se Ginu'u ta ne si Jesus Christ.

¹⁵ Suk pekpe'ita'en baalen se ginsaktu nek panahun ned Diwata, giin su gembaya' siya'en bu' buntung Medlegeseg, su Gari' se nga gari' bu' su Ginu'u se nga ginu'u.

¹⁶ Giin ra su genda'i kemetainen; mikengel giin ri se kerelaag ne ndi' giin metentengan ne nga getaw. Nda'irun gairing mikiita' ri seniin; nda' pa gairing mekiita' ri seniin. Ri seniin suk pesiddengeg bu' su genda'i gekteben ne kega'em! Metuman siya.

¹⁷ Pemendu'ay mu su ngad datu' ri sek panahun keni, ne ndi' ilan mekpetaastaas awas ndi' ilan medderama ri se ketigeyunan ne ndi' mekegbegay ne kesiguruwan ma'ad ri sed Diwata, neng melibegain megbegay ri senita se dlaun neg betang arun pedleliyagen ita.

¹⁸ Sugu' mu ilan sek pegbaal neng melengas, bu' sek pekpekeratu' riin seng melengas ne ngak terbahu, melibegain, bu' andam sek pegbegay tu se ngad duma.

¹⁹ Seng maa' nini nek pebiyan meketimud ilan para se gegulingen nilan ne ketigeyunan ne mbaal neng meligen nek penligen para se dlema' renlag. Bu' me'angken mbuus nilan sung metuud gaid ne ketubu'.

²⁰ Timoteo, bentayay mu su dlaun nek piniyal ri seni'a. Liyaway mu su ngak pekpenuntul ne gena' diyusnun bu' su ngag binural ne ngak pekpegaddat ne dlaung run ne nga getaw nek "Sinuunan," ma'ad gena' masi'.

²¹ Ay duunik santa' tawan neng miktalu' neng mikaangken ilan runik sinuunan keni bu' tendeng run nini, mirala' ilan ri sek pektu'u nilan pebiyan sek pektu'u runik tinalu' keni.

Su kepiya ned Diwata mperiin siya se dlaunan niyu.

Daal da ini.

Sug Begu Ne Kalegenan
New Testament in Northern Subanen

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Subanen, Northern)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

193ab46e-61e8-52e1-92f4-944939f948dd